

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**D. D. Emanuelis Gonzalez Tellez, In Inclyta Salmanticensi
Academia Collegii Majoris Conchensis Alumni, &
antiquioris vespertinæ Sacrorum Canonum Cathedræ
propriarii Interpretis; in Pinciano Sanctæ ...**

Additis Notis uberioribus ab Historia, & Chorographia

Complectens Librum Qvartum

González Téllez, Emanuel

Francofurti Ad Moenum, 1690

Caput VI. (a) Idem.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74533](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74533)

præfata ætate decurfos, contra matrimonium allegavit, affeverans se ab initio diffen-
fiffe femper ab illo: & quod dicit, per testes probat famâ, & conyerfatione præclaros.
In hoc itaque cafu sentimus, quod adverfûs matrimonium audiri non debet, quæ ante
cognitionem fui legitimum annum attingens, cùm potuit, minimè reclamavit: ficut
enim ante confenfum legitimum, qui in (b) anno 12. fperatur fecundùm jus canoni-
cum, potuit diffentire, fic poftquam legitimo tempore accedente, femel etiam car-
nali copulæ confenfuit, ex (c) ratihabitatione fibi fuper hoc filentium non ambigitur
induxiffè.

NOTÆ.

1. (a) **C**oeleftinus III.] Ita etiam legitur in fecun-
da collectione, *sub hoc tit. c. 3.* ubi addi-
tur pars capituli *laudabilem*, ut cognofcatur, in
præfenti referri partem textus *in cap. laudabilem*,

de frigid. & malef. ut jam notavi *in c. 1. de except.*
(b) Anno XII.] Juxta tradita *in c. 2. de despons.*
impub.

(c) **Ratihabitione.**] Quia per confenfum fu-
pervenientem purgatur metus præcedens, & le-
gitimum confenfum fuperveniffe creditur, ut pro-
bavi *in cap. ad id, cap. veniens, de fponf.*

CAPUT V.

Idem Archiepifcipo, Prapofito & Priori S. Maria de Albanio
(a) Januensi.

Significante M. de Camilla cive Januensi, noftro eft Apoftolatui declaratum, quod
Scùm ipfe M. mulierem deduxiffet legitimè in uxorem, S. mater mulieris ipfius niſa
eft matrimonium accuſare, ut ab eo pecuniam extorqueret. Et licèt intellectui fuo
prava non poſſint opera reſpondere, nihilominus tamen vult habere pecuniam, ut
à matrimonii ejus accuſatione deſiſtat. Cùm igitur non fit (b) malitiis hominum in-
dulgendum, diſc. v. per A. f. m. quat. ſi verum eſt quod proponitur, præfata mulie-
rem ab accuſatione ipſius matrimonii repellentes, eidem ſuper hoc perpetuum ſi-
lentium imponatis.

NOTÆ.

1. (a) **Januensi.**] Ita etiam legitur *in cap. 2. hoc tit.*
in 3. collect. De Januensi Metropoli agemus
in cap. per veſtras, de donat. Prioratus sanctæ
Mariæ de Albanio eſt in Metropoli Januensi Ca-

nonicorum Regularium Ordinis D. Auguſtini;
quod monaſterium erat membrum congregatio-
nis Mortarienſis, ut refert Pennotus *lib. 2. hiſtor.*
Canonic. Regul. c. 27. n. 2.

(b) **Malitiis hominum.**] Verba ſunt textus
in l. 2. fundum 39. ff. de rei vind.

CAPUT VI.

(a) Idem.

Cum in tua dioceſi. *Et infra:* Si verò poſt contractum matrimonium aliquis appa-
reat accuſator, cùm non prodierit in publicum quando (b) banna, ſecundùm
conſuetudinem in Eccleſia edebantur, utrum vox ſuæ debeat accuſationis admitti,
meritò quæri poteſt. Super quo ſic duximus diſtinguendum, quod ſi tempore de-
nunciationis præmiſſæ is, qui jam conjunctos impetit, extra dioceſim exiſtebat, vel
aliàs denunciatio non potuit ad ejus notiſiam pervenire, utputà ſi nimia infirmita-
tis fervore laborans ſanæ mentis patiebatur exitium; vel in annis tam teneris con-
ſtitutus, quod ad comprehensionem talium ejus ætas ſufficere non valebat, ſeu aliã
(c) cauſà legitimã fuerit impeditus, ejus accuſatio debet audiri, alioquin cùm ratio-
nabiliter præſumatur quod denunciacionem publicè factam idem exiſtens in ipſa dioce-
ceſi minimè ignoravit, tanquam ſuſpectus eſt proculdubio repellendus, niſi proprio
firmaverit juramento, quod poſtea didicerit ea, quæ objecerit, & ad hoc ex malitia
non procedat; quia tunc etiamſi didiciſſet ab illis, qui denunciacionis tempore ſi-
lusmodi culpa de ſilentio tali contracta illos excluderet, iſte tamen amoveri nequi-
ret, cùm culpabilis non exiſtat.

NOTÆ.

NOTÆ.

1. (a) *Dem.*] Ita etiam legitur in *cap. unie. hoc titul. in 4. collect.* sed integram epistolam cum vera inscriptione retuli in *cap. cum in tua, de decimis.*
- (b) *Banna.*] De quibus egi in *cap. cum in tua, de spons. cap. 3. de clandest. despons.*
2. (c) *Causa legitima.*] Licet non admittatur probatio, qua intenditur ignorantia promulgatæ legis, *cap. 1. de pustular. Prælat.* tamen in præfenti publicatione admittitur talis probatio, ut docuit *Germonius lib. 1. animado. cap. 3.*

COMMENTARIUM.

3. **H**ic titulus est de accusationibus, quæ instituuntur adversus matrimonium, quod invalidè in gradibus cognationis prohibitis celebratum est, quod denique eam labem habet, quæ illud non patiatur consistere. Denunciatio fit, ut spes matrimonii impediatur, *cap. 3. de clandest. despons.* Accusatio fit adversus id, quod contractum jam est, ut dirimatur, *cap. penult. de despons. impub.* improprie tamen dicitur accusatio, quoniam hujusmodi petitio, vel actio, etsi de crimine fiat, non tamen est criminalis, sed quasi mixta inter civilem & criminalem, ut in *cap. tua, de procurat.* Sic etiam in querela inofficiosi testamenti plerumque dicitur querelam proponere qui hæreditatem petit, *l. qui de inofficioso, ff. de inoffic. testam.* & aliquando dicitur accusatio, *l. eum qui, C. eod. titul.* Nec in præfenti agitur de accusando matrimonio ob adulterium commissum, quia tunc marito peculiariter competit accusatio, *cap. maritis de adul.* Similiter si id tantum ad dissolvendum matrimonium objiciatur, quod vim dirimendi nisi inter dissentientes non habeat, veluti metus, aut error, aut impotentia cœeundi, extraneus ad accusandum non admittitur; nam qualiqui consensu accedente vitia ista purgantur: quare nec ipsi conjuges postquam consenserint, amplius conqueri, aut accusare matrimonium non possunt; ut de contrahente absque consensu ob metum, docetur in *cap. 4. hoc titul.* ob errorem, in *cap. 2. de conjugio servorum:* ob impotentiam, in *cap. 1. vers. si proclamare, cap. 4. de frig. & malef.* tunc enim conjug accusans matrimonium videtur tædio, ira, vel odio, aut desiderio novarum nuptiarum id facere, *cap. 2. hoc titul. in 1. collect. cap. 2. hoc titul. in 2. collect.* Si verò propter aliquod impedimentum perpetuum, & cui conjuges ipsi recuciare non possunt, matrimonium nullum sit, æquè ad accusandum omnes admittuntur, quia ita pu-

blicè interest propter peccatum simili matrimonio implicitum; nisi fortè diuturna cohabitatio, numerus liberorum, aliusve similis favor matrimonium turbari omnino vetet, *cap. 2. hoc titul. in 1. collect.* ubi Alexander III. Burdegal. Archiepisc. ita scribit; *Consuluit nos tua fraternitas, quid tibi faciendum sit de quodam milite, qui cum mulierem quandam duxerit in uxorem, & eam tempore longo tenuerit, & prolem ex ea susceperit, nunc matrimonium ipsum accusat, dicens se in quarto gradu consanguinitatis esse: ad quod utique consultationi tue valter responderemus, quod si præfatus miles mulierem ipsam in facie Ecclesie duxit, & longo tempore tenuerit, non debet vox sua accusationis admitti, nisi alia persona idonea appareat, & merito suspitione carentes, qua matrimonium ipsum velut legitimum, & possit accusare. Nec eadem persone admitti debent, si per 20. vel 18. annos insimul sine quaestione manserunt, cap. 1. eod. tit. in 2. collect. cap. 1. eod. tit. in 3. collect.* ob eas enim causas plerumque matrimonium illicitè contractum sustinetur. Removeantur etiam à simili accusatione, tam propinqui, quàm extranei, qui per calumniam, quaestus causa, & ut terrore incusso pecuniam extorquerent, ad accusationem accesserunt, *cap. penult. hoc titul.* & etiam tanquam suspecti repelluntur, qui jam conjunctos impetunt ex causa impedimenti quod tacerunt, cum banna seu denunciations matrimonii in Ecclesia legerentur, *cap. cum in tua, hoc titul. cap. 8. de testibus in 1. collect. cap. 3. hoc titul. in eadem collect. ibi: Quod si illos tempore conjunctionis hoc scripsisse, & soluisse constituerit, de cætero grave esset eos audire; rolevabilis est enim aliquos contra statuta hominum copulatos relinquere, quàm conjunctos quoslibet legitime, contra statuta Domini separare. Si verò matrimonium ipsum est recentè contractum, vel notitiam ejus tempore contractus ad accusatores pervenisse non constituerit, famam viciniam, & personarum sollicitè persecutatam, causam audias, nisi eos tunc temporis peregrè extra diocesim abfuisse, vel ob artem, morbum, aut similem causam bannorum publicationem ignorasse constituerit, vel juraverint, se de novo didicisse qua objiciunt, nec ad hoc ex malitia procedere, cap. final. hoc titul. in 1. collect.* Nec enim quancumque libuerit, patere debet via impetendi matrimonium acculatoribus: quo modo accipiendi sunt textus in *cap. significamus, cum sequent. 35. q. 6.* præcipuè cum sæpius confingatur affinitas ad solvendum matrimonium, ut ait Petrus Damianus *de contemptu seculi cap. 29.* ibi: *Si quis uxoria calamitatis incommoditate percellatur, ipseque vir falso consanguinitatis lineam texit, & inaudita proavorum nomina per multa argumenta confingit, ac simul quosdam in hujusmodi allegationis testimonium advocat.*